

ERRO

Taidehistoria, Poliitiikka, Science Fiction

Näyttely Porin taidemuseossa 28.8.-3.10.1993

Erró (Gudmundur Gudmundsson, s.1932) on islantilaissyntyinen, kansainvälisen uran luonut taiteilija, joka on asunut Pariisissa vuodesta 1958 lähtien. Varsinainen käännekohta Errón tuotannossa tapahtui 1960-luvun alussa, jolloin hän alkoi hyödyntää maalauksissaan ajankohtaisen pop-taiteen hengessä massakulttuurin kuvatarjontaa. Errón maalaukset syntyvät keräillen, valikoiden, yhdistellen ja jäljentäen jo olemassa olevia kuvia: sarjakuvat, lehtikuvat, mainoskuvat ja taidehistorian mestariteokset – ylipäänsä kulttuurimme koko kuvavarasto – muodostavat Errón taiteen perusaineiston.

Taidemuseon pienessä näyttelysalissa on esillä kolme kollaasia, jotka ovat luonnoksia maalauksiin, mm. Pariisin tiedemuseoon toteutettuihin teoksiin. Niiden aiheena ovat kuuluisat insinöörit ja tiedemiehet. Kollaasit kertovat mielenkiintoisella tavalla Errón suurikokoisten maalausten syntyprosessista; näiden pienoismallien avulla hän tutkii kuvien toimivuutta keskenään ennen niiden siirtämistä öljyvärein kankaalle. Yksi kollaaseista on luonnos näyttelyhallissa esillä olevaan maalaukseen *Tieteiskuvitelmamaisema*.

Erityisesti tieteissarjakuvien värikäs ja toimintaa täynnä oleva maailma on Errón sarjakuva-aiheisten maalausten materiaalina. Eri sarjoista tutut sankarit tapaavat nyt alkuperäisestä yhteydestään irrotettuna samalla kankaalla, vailla sarjakuvakerronnan perinteistä rytmiä. Maalauksessa ei enää ole kertovaa juonta, ei alkua eikä loppua, vaan loputon virta mielikuvitusavaruuteen vangittuja hahmoja.

Taidehistoria- sarjaan Erró on vallinnut aiheeksi hänelle mieluisimpien modernismin mestareiden maalauksia. Mm. Picasson, Legér'n ja Matissen maalaukset eri ajoilta ovat Errón uudenlaisen tulkinnan kohteena. Kyseessä ei ole pelkästään jäljentämisprosessi, vaan tarkkaan valittujen maalausten yksityiskohtien synteesi ja rinnastus, joka toimii myös tehokkaana taidehistorian oppituntina.

Näyttelyssä on esillä myös kolme poliittisaiheista maalausta 1970-luvulta, joissa taiteilija on antanut oman pilapiirrosmaisen näkemyksensä natsismista, Israelin politiikasta ja Chilen vallankaappauksesta. Samaan teemaan liittyy maalaus *Eva Braunin unelma*, jossa Erró on vapaasti yhdistellyt tarinoita, mm. Hitlerin vaimon unelmia sekä otteita saksalaisen tytön ja amerikkalaisen sotilaan rakkaustarinasta.

Erró on lahjoittanut merkittävän osan maalauksistaan Reykjavikin ulkopuolelle perustettavan Erró-museon peruskokoelmaksi. Reykjavikin taidemuseon johtaja Gunnar Kvaran on koonnut näistä teoksista laajan näyttelyn Taidehistoria, Poliitiikka, Science Fiction, joka matkallaan Pariisista Islantiin on kuluvin vuoden aikana esillä Pohjoismaissa Charlottenborgissa Kööpenhaminassa, Porin taidemuseossa ja Göteborgin taidemuseossa.

Suomalaisella taideyleisöllä on näyttelyn välityksellä ensimmäisen kerran tilaisuus tutustua Errón taiteeseen tässä laajuudessa.